

Sak:19/1597

17.06.2022

Høringsnotat - regulering av tollrepresentant i vareførselsloven og tollavgiftsloven

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	REGLER I VAREFØRSELSLOVEN OG TOLLAVGIFTSLOVEN.....	3
	2.1 Vareførselsloven	3
	2.2 Tollavgiftsloven	4
3	REGLER I EU sin TOLLKODEKS	6
4	DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG	8
	4.1 Innledning.....	8
	4.2 Nærmere om de enkelte forslagene	10
	4.2.1 Vareførselsloven § 2-3 første ledd tredje punktum - melde- og opplysningsplikt ved ankomst til bestemmelsessted i tollområdet	10
	4.2.2 Vareførselsloven § 3-3 første ledd annet punktum - levering av deklarasjon 10	
	4.2.3 Vareførselsloven § 5-7 første ledd annet punktum - levering av deklarasjon 10	
	4.2.4 Vareførselsloven ny § 7-21 – tollrepresentant.....	11
	4.2.5 Vareførselsloven § 12-4 - bortfall av adgangen til å representere deklarasjonspliktige	12
	4.2.6 Tollavgiftloven § 2-4 første og tredje ledd - medansvar for tollavgift	13
	4.2.7 Tollavgiftsloven ny § 8-9 – tollrepresentant	13
	4.2.8 Tollavgiftloven § 9-2 første ledd første punktum - melding for tollavgift... 15	
	4.3 Tollavgiftsforskriften ny § 8-9-1 - unntak fra tollrepresentantens opplysningsplikt	15
5	ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER	16
6	LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER.....	16

1 INNLEDNING

Finansdepartementet foreslår endringer i lov 11. mars 2022 nr. 9 om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og lov 11. mars 2022 nr. 8 om tollavgift (tollavgiftsloven) og i forslag til forskrift om tollavgift. Det foreslås regler om bruk av tollrepresentant i vareførselsloven og tollavgiftsloven, og at tollrepresentantens og den representertes ansvar for tollavgift klargjøres i tollavgiftsloven.

Departementet viser til Innst. 173 L (2021–2022) om lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og lov om tollavgift (tollavgiftsloven) side 9. Der ber finanskomiteens flertall regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, slik at begrepet «fullmektig» eller «representant» kan defineres og få et presist innhold i lovverket fra samme dato som de aktuelle lovene skal tre i kraft.

De foreslåtte endringene antas ikke å ha vesentlige administrative og økonomiske konsekvenser.

Departementet viser til forslag til endringer i vareførselsloven §§ 2-3, 3-3, 5-7 og 12-4 og til ny § 7-21. Det vises videre til forslag til endringer i tollavgiftsloven §§ 2-4 og 9-2 og til ny § 8-9. Forslaget innebærer også endringer i forslag til forskrift om tollavgift (ny § 8-9-1).

Det foreslås at lovendringene trer i kraft straks. Det legges opp til at endringene kan få virkning fra samme dato som vareførselsloven og tollavgiftsloven trer i kraft.

2 REGLER I VAREFØRSELSLOVEN OG TOLLAVGIFTSLOVEN

2.1 Vareførselsloven

Begrepene «fullmektig» og «representant» benyttes, men er ikke definert i vareførselsloven. Det følger imidlertid av vareførselsloven § 1-5 at forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet, hvis ikke annet er bestemt. Dette innebærer at bruk av fullmektig overfor tollmyndighetene i utgangspunktet reguleres av

forvaltningsloven § 12. Det følger av denne bestemmelsen at «[e]n part har rett til å la seg bistå av advokat eller annen fullmektig på alle trinn av saksbehandlingen», og at «[a]lle henvendelser i en sak kan gjøres ved fullmektig», jf. første og tredje ledd. Videre at «[s]om fullmektig kan brukes enhver myndig person eller en organisasjon som vedkommende er medlem av», jf. annet ledd. Av bestemmelsens fjerde ledd følger det at «[f]ullmektig som ikke er advokat, skal legge frem skriftlig fullmakt».

I praksis er det utstrakt bruk av fullmektiger for å oppfylle ulike plikter overfor tollmyndighetene. Dette har dels bakgrunn i strenge formelle og tekniske krav for å utveksle informasjon med tollmyndighetenes datasystemer, dels i kompleksiteten knyttet til de ulike opplysningene som pliktes fremlagt ved inn- og utførsel av varer. Som eksempler nevnes opplysninger om en vares klassifisering etter tolltariffen og en vares tollverdi. Ved inn- og utførsel av varer er det vanlig å bruke speditør eller annen fullmektig for å gi pliktige opplysninger til tollmyndighetene.

Ved bruk av fullmektig forutsetter tollmyndighetene at fullmektigen har fullmakt til å opptre på vegne av oppdragsgiveren. I praksis stiller tollmyndighetene ikke krav om at fullmakten skal være skriftlig, slik det er forutsatt i forvaltningsloven. Etter tollmyndighetenes praksis legges det gjennomgående til grunn at fullmaktsforholdet mellom oppdragsgiveren og den som faktisk leverer opplysninger er underforstått. Ved tvil om det foreligger et fullmaktsforhold, ber tollmyndighetene fullmektigen om å sannsynliggjøre fullmaktsforholdet.

2.2 Tollavgiftsloven

Det følger av tollavgiftsloven § 1-4 at forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet, hvis ikke annet er bestemt. Dette innebærer at bruk av fullmektig overfor tollmyndighetene også etter tollavgiftsloven i utgangspunktet reguleres av forvaltningsloven § 12.

Utgangspunktet i tollavgiftsloven er at den som leverer melding for tollavgift, er tollavgiftspliktig, jf. tollavgiftsloven § 2-3 første ledd. Melding for tollavgift skal leveres av «den som deklarerer en vare for prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1», jf. tollavgiftsloven § 9-2 første ledd første punktum. Den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av, omtales i både tollavgiftsloven og vareførselsloven som «deklarasjonspliktig», se tollavgiftsloven § 1-2 bokstav a og vareførselsloven § 1-3 bokstav a. Med formuleringen «den som leverer melding for tollavgift» menes den som er deklarasjonspliktig. Den deklarasjonspliktige er ansvarlig for tollavgift når en vare deklarerer for prosedyren overgang til fri disponering. Tollavgift skal også beregnes når en vare er deklarerert under en annen prosedyre enn prosedyren overgang til fri disponering, og vilkårene for bruk av prosedyren ikke oppfylles, jf. § 2-1 annet ledd. I slike tilfeller vil det normalt være den deklarasjonspliktige som er tollavgiftspliktig. Videre skal tollavgift beregnes ved brudd på plikter etter vareførselsloven kapittel 2 som fører til at en vare ikke tollbehandles. Da blir den som er ansvarlig for å oppfylle pliktene tollavgiftspliktig, jf. tollavgiftsloven § 2-3 tredje ledd.

En fullmektig som opptrer i en annens navn og på en annens vegne, vil ikke anses som tollavgiftspliktig etter § 2-3. I en slik situasjon vil den tollavgiftspliktige alltid identifiseres med sin fullmektig. Dette innebærer at den tollavgiftspliktige alltid vil hefte for opplysningssvikt som skyldes fullmektigen. Det vises imidlertid til at fullmektigen vil ha medansvar for tollavgift i tre situasjoner etter bestemmelsene i tollavgiftsloven § 2-4. Fullmektigen kan for det første bli tollavgiftspliktig når det er gitt uriktige opplysninger i tollavgiftsmeldingen, som fører til at tollavgift ikke blir riktig fastsatt, jf. første ledd. Vilårene for medansvar er at fullmektigen «visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller ufullstendige». For det andre kan fullmektigen bli medansvarlig når det oppstår tollavgiftsplikt ved brudd på de andre prosedyrene i vareførselsloven, jf. annet ledd. For det tredje kan fullmektigen bli medansvarlig ved brudd på plikter i vareførselsloven kapittel 2, jf. annet ledd. Vilårene for medansvar etter annet ledd er at fullmektigen visste eller burde ha visst at vilkår eller plikter ikke var oppfylt.

En speditør mv. som opptrer i eget navn, men leverer tollavgiftsmeldingen på vegne av en annen fysisk eller juridisk person (indirekte representasjon), er tollavgiftspliktig etter hovedregelen i § 2-3 første ledd. Den fysiske eller juridiske person som er representert vil i et slikt tilfelle anses som medansvarlig for tollavgift etter § 2-4 tredje ledd.

Når det oppstår medansvar for tollavgift er den tollavgiftspliktige og fullmektigen solidarisk ansvarlige for tollavgiften, jf. § 2-5. Selv om fullmektigen kan bli ansvarlig for å beregne tollavgift, kan vedkommende ikke bli ilagt tilleggsavgift. Den tollavgiftspliktige bærer dette ansvaret alene, jf. § 12-3.

3 REGLER I EU SIN TOLLKODEKS

Definisjonen av begrepet «deklarasjonspliktig» i vareførselsloven tilsvarer begrepet «klarerer» i EUs tollkodeks når det gjelder levering av en deklarasjon til tollmyndighetene. I tollkodeksen artikkel 5 nr. 15 defineres «klarerer» slik (dansk oversettelse):

«den person, der indgiver en toldangivelse, en angivelse til midlertidig opbevaring, en summarisk indpassageangivelse, en summarisk udpassageangivelse, en reeksportangivelse eller en reeksportmeddelelse i eget navn, eller den person, i hvis navn en sådan angivelse eller meddelelse foretages»

En «toldangivelse» defineres i tollkodeksen artikkel 5 nr. 12 slik (dansk oversettelse):

«den handling, hvorved en person i behørig form og efter de foreskrevne regler tilkendegiver at ville henføre varer under en bestemt toldprocedure, hvor det er relevant med angivelse af eventuelle særlige ordninger, der skal anvendes»

I EUs tollkodeks er også forholdet mellom den deklarasjonspliktige og eventuelle representanter formalisert gjennom en egen tollrepresentantordning. I tollkodeksen artikkel 5 nr. 6 er «toldrepræsentant» definert slik (dansk oversettelse):

«en person, som af en anden person er udpeget til at foretage de handlinger og opfylde de formaliteter, der er fastsat i toldlovgivningen, for så vidt angår forbindelsen med toldmyndighederne»

Rammene for fullmaktsforholdet er beskrevet i artikkel 18. Artikkelen slår fast at enhver kan benytte en tollrepresentant og regulerer hvem som kan opptre som tollrepresentant i EU. Videre definerer artikkelen direkte og indirekte representasjon slik (dansk oversettelse):

«En sådan repræsentation kan være enten direkte, når toldrepræsentanten handler i en anden persons navn og på en anden persons vegne, eller indirekte, når toldrepræsentanten handler i eget navn, men på en anden persons vegne.»

Artikkel 19 gir bestemmelser om hvordan fullmaktsforholdet skal dokumenteres overfor tollmyndighetene. Her framgår det at tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene om at han handler på vegne av en annen person, og videre hvorvidt representasjonen er direkte eller indirekte. Personer som ikke opplyser at de handler som tollrepresentant, eller som opplyser at de handler som tollrepresentant uten å ha fullmakt til det, anses å handle i eget navn og på egne vegne. Tollmyndighetene kan kreve at personer som erklærer at de handler som tollrepresentant, dokumenterer fullmaktsforholdet.

Artikkel 77 gir bestemmelser om ansvar for tollavgift ved innførsel av varer som deklarerer for overgang til fri disponering eller midlertidig innførsel med delvis fritakelse for avgift ved innførsel. Bestemmelsens nr. 3 første punktum slår fast at den deklareringspliktige (klareren) er debitor. Debitor er etter definisjonen i artikkel 5 nr. 19 «enhver person, der hæfter for en tollskyld» (dansk oversettelse). Det vil si at ved direkte representasjon er det den deklarasjonspliktige som er tollavgiftspliktig. Tollrepresentanten vil etter annet ledd kunne ansvarliggjøres i følgende situasjon (dansk oversettelse):

«Udfærdiges en toldangivelse (...) på basis af oplysninger, som fører til, at alle eller dele af importafgifterne ikke opkræves, er den person, der har meddelt de oplysninger, der var nødvendige for at udfærdige toldangivelsen, og som vidste eller som med rimelighed burde have vidst, at de pågældende oplysninger var forkerte, også debitor.»

Ved indirekte representasjon vil tollrepresentanten bli ansvarlig i egenskap av å være klarerer/deklarasjonspliktig. Det følger av nr. 3 første ledd annet punktum at den som blir representert, også er debitor, det vil si også tollavgiftspliktig.

Artikkel 84 regulerer solidaransvar for tollavgift og lyder slik:

«Når flere personer er betalingspliktige for et import- eller eksportavgiftsbeløb, der svarer til en og samme toldskyld, hæfter disse solidarisk for betalingen af det pågældende beløb.»

4 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

4.1 Innledning

Departementet foreslår at det inntas regler om tollrepresentant både i vareførselsloven § 7-21 og tollavgiftsloven § 8-9. Det følger av forslagene at enhver som har rettigheter og plikter overfor tollmyndighetene, kan la seg bistå eller representere av en tollrepresentant. Tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene at vedkommende handler på vegne av den representerte, og tollmyndighetene kan kreve at tollrepresentanten dokumenterer fullmaktsforholdet. Dersom det ikke foreligger noe fullmaktsforhold, anses den som handler som tollrepresentant, å handle i eget navn og på egne vegne. I tollavgiftsloven gis det også regler om indirekte representasjon. Videre foreslås det å klargjøre når tollrepresentanten eller den som blir representert, blir ansvarlig eller medansvarlig for tollavgift. Forslaget er i stor grad bygget på reguleringen i EUs tollkodeks.

Som nevnt benyttes det i utstrakt grad fullmektiger for å oppfylle plikter ved inn- og utførsel av varer. Dette gjelder blant annet ved deklareringsplikt for varer, men også ved for eksempel oppfyllelse av meldeplikten for den som bringer varer til tollområdet.

Hovedregelen er at fullmektigen handler på vegne av fullmaktsgiveren, og fullmaktsgiveren identifiseres med fullmektigen og bærer ansvaret for fullmektigens feil. Denne hovedregelen gjelder på vareførselslovens område.

I tollavgiftsloven er det enkelte særregler knyttet til ansvar for tollavgift ved bruk av fullmektig. Det er et lovfestet medansvar for tollavgift for fullmektig eller andre som medvirker til at enkelte plikter etter loven ikke oppfylles. Medansvaret følger av tollavgiftsloven § 2-4 første og annet ledd. Der fremgår det at ansvaret oppstår når fullmektigen visste eller burde ha visst at leverte opplysninger var uriktige eller ufullstendige, eller når fullmektigen visste eller burde ha visst at vilkår eller plikter ikke var oppfylt. Videre følger det av tollavgiftsloven § 2-4 tredje ledd, som viderefører tollloven § 2-2 annet ledd, at dersom den som leverer melding for tollavgift, representerer en annen juridisk eller fysisk person, er også den representerte medansvarlig for tollavgift. Dette omtales gjerne som indirekte representasjon. For øvrig gjelder hovedregelen om at fullmaktsgiveren identifiseres med fullmektigen og bærer ansvaret for fullmektigens feil også etter tollavgiftsloven.

Den utstrakte bruken av fullmektig ved inn- og utførsel av varer og fullmektigens ansvar for tollavgift etter tollavgiftsloven § 2-4, kan tilsi en tydelig regulering av bruk av fullmektig i tollavgiftsloven og i vareførselsloven. Det foreslås at fullmektig benevnes som «tollrepresentant» i begge lover.

Forslaget om regulering av tollrepresentant i tollavgiftsloven medfører også forslag om presisering i tollavgiftsloven § 2-4 om medansvar for tollavgift og i § 9-2 om levering av melding for tollavgift. Som følge av forslaget om regulering av tollrepresentant i vareførselsloven § 7-21, er det nødvendig å gjøre enkelte endringer i vareførselsloven §§

2-3, 3-3 og 5-7. Det foreslås også endringer i vareførselsloven § 12-4. Forslaget er ment å presisere gjeldende rett og innebærer ikke materielle endringer.

4.2 Nærmere om de enkelte forslagene

4.2.1 Vareførselsloven § 2-3 første ledd tredje punktum - melde- og opplysningsplikt ved ankomst til bestemmelsessted i tollområdet

Bestemmelsen regulerer førerens plikt til å melde fra om ankomst til tollområdet og til å gi opplysninger om transportmiddelet, besetningen og varer som bringes med som last. Av nåværende bestemmelse første ledd tredje punktum, fremgår det at meldingen kan gis av andre på førerens vegne.

Førerens rett til å la seg bistå av en tollrepresentant ved oppfyllelse av melde- og opplysningsplikten ved ankomst, foreslås regulert i forslaget til ny § 7-2 første ledd i vareførselsloven. Departementet foreslår derfor at nåværende bestemmelse første ledd tredje punktum, utgår.

4.2.2 Vareførselsloven § 3-3 første ledd annet punktum - levering av deklarasjon

Bestemmelsen regulerer hvem som kan levere en deklarasjon ved innførsel av vare. Det fremgår av bestemmelsens første ledd annet punktum at dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne.

Departementet foreslår § 3-3 første ledd annet punktum oppheves fordi tollrepresentantens plikt til å opplyse tollmyndighetene om fullmaktsforholdet foreslås regulert i forslaget til ny § 7-2 i vareførselsloven.

4.2.3 Vareførselsloven § 5-7 første ledd annet punktum - levering av deklarasjon

Bestemmelsen regulerer hvem som kan levere en deklarasjon ved utførsel av vare. Det fremgår av bestemmelsens første ledd annet punktum at dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen, kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne.

Departementet foreslår at denne bestemmelsen oppheves fordi tollrepresentantens plikt til å opplyse tollmyndighetene om fullmaktsforholdet foreslås regulert i forslaget til ny § 7-2 i vareførselsloven.

4.2.4 Vareførselsloven ny § 7-21 – tollrepresentant

Bestemmelsen er ny og regulerer bruk av tollrepresentant.

Det følger av bestemmelsens første ledd at enhver som har rettigheter og plikter overfor tollmyndighetene, har rett til å la seg bistå eller representere av en tollrepresentant. I annet punktum er det slått fast at tollrepresentanten handler på vegne av den representerte og i den representertes navn.

I tollavgiftsloven foreslås det også å regulere såkalt indirekte representasjon ved levering av melding for tollavgift, se punkt 4.2.7. Ved indirekte representasjon opptrer aktøren i eget navn overfor tollmyndighetene, selv om et underliggende avtaleforhold viser at han opptrer på vegne av en annen. I vareførselsloven vil en eventuell indirekte representasjon være uten betydning for rettigheter og plikter etter loven, og det er dermed ikke behov for å ha regler om denne type representasjon i vareførselsloven.

Enhver fysisk eller juridisk person kan opptre som tollrepresentant. Det kan for eksempel være et spedisjonsfirma som opptrer som tollrepresentant ved å levere deklarasjon på vegne av den deklarasjonspliktige. Bestemmelsen åpner også for at tollrepresentanten kan ha flere oppgaver enn å gi opplysninger i forbindelse med deklarerer av varer. En tollrepresentant kan for eksempel representere den deklarasjonspliktige ved gjennomføring av kontroll, jf. vareførselsloven § 8-13 fjerde ledd. Tollrepresentanten skal da være til stede og yte nødvendig veiledning og bistand når tollmyndighetene krever det.

Bestemmelsens annet ledd regulerer tollrepresentantens plikt til å opplyse om fullmaktsforholdet overfor tollmyndighetene. Bestemmelsen fastsetter at

tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene om at vedkommende handler på vegne av den representerte. Det forutsettes at tollrepresentanten har fullmakt til å opptre på vegne av den representerte/ oppdragsgiveren, og tollrepresentanten forplikter derved sin oppdragsgiver overfor tollmyndighetene. Ved deklarerer av varer på vegne av den deklarasjonspliktige, vil tollrepresentantens opplysningsplikt vanligvis oppfylles ved at tollrepresentanten i deklarasjonen oppgir sitt navn og at vedkommende er tollrepresentant.

Tredje ledd i § 7-21 slår fast at tollmyndighetene kan kreve at tollrepresentanten dokumenterer fullmakten vedkommende har fra den representerte. En slik fullmakt trenger ikke å være gitt skriftlig, men må kunne dokumenteres dersom tollmyndighetene krever det.

Fjerde ledd i § 7-21 presiserer at dersom fullmaktsforholdet ikke dokumenteres eller ikke foreligger, så anses den som handler som tollrepresentant, å handle i eget navn og på egne vegne. Et eksempel på dette kan være at en speditør fører opp navn på en deklarasjonspliktig i deklarasjonen, uten at det foreligger et fullmaktsforhold. Et annet eksempel er rene feilføringer, dvs. at det føres opp en person som verken har noe med tollproseduren eller varene å gjøre. Det foreslås klargjort i en egen bestemmelse.

4.2.5 Vareførselsloven § 12-4 - bortfall av adgangen til å representere deklarasjonspliktige

Bestemmelsen gjelder tollmyndighetenes adgang til å bestemme at den som har opptrådt i strid med bestemmelser i vareførselsloven eller meddelte tillatelser, ikke kan representere deklarasjonspliktige ved tollbehandlingen. Bestemmelsen vil gjelde for tollrepresentanter, og det foreslås at dette kommer frem av ordlyden. Departementet presiserer at forbudet kun kommer til anvendelse når tollrepresentanten representerer deklarasjonspliktige i forbindelse med tollbehandlingen. Dette innebærer at bestemmelsen ikke kommer til anvendelse i tilfeller der tollrepresentanten utfører andre handlinger etter vareførselsloven på vegne av fullmaktsgiveren. Det foreslås samtidig noen mindre endringer i bestemmelsens ordlyd for å gjøre den klarere.

4.2.6 Tollavgiftloven § 2-4 første og tredje ledd - medansvar for tollavgift

Bestemmelsen regulerer hvem som kan bli medansvarlig for tollavgift.

Bestemmelsens første ledd fastsetter at den som ved levering av melding for tollavgift har medvirket til å gi opplysninger som fører til at tollavgift ikke blir riktig fastsatt, er medansvarlig. Det er en forutsetning for medansvar at vedkommende visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller ufullstendige. Det fremgår av merknaden i Prop. 237 L s. 115 at «i praksis vil en fullmektig for den deklarasjonspliktige, for eksempel et spedisjonsfirma, kunne ha medansvar etter bestemmelsen».

Departementet foreslår å endre tollavgiftsloven § 2-4 første ledd for å presisere at det er tollrepresentanten som kan få medansvar for tollavgift overfor tollmyndighetene.

Endringen i ordlyden innebærer at medansvar for tollavgift i disse tilfellene knyttes til et konkret ansvarssubjekt.

Bestemmelsens tredje ledd bestemmer at når den som leverer melding for tollavgift, representerer en annen juridisk eller fysisk person, er den som er representert, medansvarlig for tollavgift. Slike representasjonstilfeller, hvor tollrepresentanten opptrer i eget navn og på egne vegne, foreslås nærmere regulert i ny § 8-9 første ledd tredje punktum i tollavgiftsloven. For å klargjøre sammenhengen mellom medansvarbestemmelsen i § 2-4 og bestemmelsen i § 8-9 som fastslår at det i slike tilfeller foreligger et fullmaktsforhold, foreslås det å ta inn en henvisning til ny § 8-9 første ledd tredje punktum i § 2-4 tredje ledd.

4.2.7 Tollavgiftsloven ny § 8-9 – tollrepresentant

Bestemmelsen er ny og regulerer bruk av tollrepresentant.

Det følger av bestemmelsens første ledd første punktum at enhver som har rettigheter og plikter overfor tollmyndighetene, har rett til å la seg bistå eller representere av en tollrepresentant. I annet punktum er det slått fast at tollrepresentanten handler på vegne av den representerte og i den representertes navn. Det vil for eksempel innebære at den representerte er den tollavgiftspliktige etter § 2-3 første ledd.

Enhver fysisk eller juridisk person kan opptre som tollrepresentant. Det kan for eksempel være et spedisjonsfirma som opptrer som tollrepresentant ved å levere deklarasjon og melding for tollavgift på vegne av den tollavgiftspliktige. Bestemmelsen åpner også for at tollrepresentanten kan ha flere oppgaver enn å levere melding for tollavgift. En tollrepresentant kan for eksempel representere den tollavgiftspliktige ved krav om refusjon av tollavgift ved gjenutførsel av vare, jf. tollavgiftsloven kapittel 7.

I første ledd tredje punktum er det inntatt en særregel om at den som leverer melding for tollavgift i eget navn, men på vegne av en annen fysisk eller juridisk person, også er tollrepresentant. Dette er såkalt indirekte representasjon. Indirekte representasjon er også regulert i EUs tollkodeks art. 18 nr. 1 (se omtalen i punkt 3 ovenfor). Et eksempel på indirekte representasjon er når en speditør som leverer melding for tollavgift, fører seg selv som deklarasjonspliktig på deklarasjonen, selv om han opptrer på vegne av en annen. Dette skjer etter avtale med den representerte. Ved en slik form for representasjon følger det av tollavgiftsloven § 2-4 tredje ledd at også den representerte er medansvarlig for tollavgift.

Annet ledd regulerer tollrepresentantens plikt til å opplyse om fullmaktsforholdet overfor tollmyndighetene. Bestemmelsen fastsetter at tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene om at vedkommende handler på vegne av den representerte. Det forutsettes at tollrepresentanten har fullmakt til å opptre på vegne av den representerte oppdragsgiveren, og tollrepresentanten forplikter derved sin oppdragsgiver overfor tollmyndighetene. En tollrepresentant som leverer melding for tollavgift etter § 9-2 i eget navn, men handler på vegne av en annen fysisk eller juridisk person, skal opplyse om det. Se likevel forslag om unntak i punkt 4.3.

Det vises for øvrig til merknader i punkt 4.2.3 ovenfor.

4.2.8 Tollavgiftloven § 9-2 første ledd første punktum - melding for tollavgift

Bestemmelsen gjelder levering av melding for tollavgift, både hvem som skal levere slik melding, og hva meldingen skal inneholde. Etter nåværende ordlyd skal melding for tollavgift leveres av «den som deklarerer en vare for prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1». Det fremgår av merknaden til bestemmelsen, Prop. 237 L side132, at det med denne formuleringen menes den deklarasjonspliktige (i proposisjonen omtalt som deklaranten) etter definisjonen i vareførselsloven § 1-3 bokstav a. Tilsvarende definisjon er inntatt i tollavgiftsloven § 1-2 bokstav a. Etter definisjonen i disse bestemmelsene er deklarasjonspliktige den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den deklarasjonen leveres på vegne av.

Departementet foreslår å endre bestemmelsen slik at det kommer tydeligere frem at det er den deklarasjonspliktige som skal levere melding for tollavgift. Meldingen kan leveres av en tollrepresentant på vegne av den deklarasjonspliktige etter reglene i tollavgiftsloven § 8-9.

4.3 Tollavgiftsforskriften ny § 8-9-1 - unntak fra tollrepresentantens opplysningsplikt

Bestemmelsen er ny og regulerer unntak fra tollrepresentantens opplysningsplikt etter tollavgiftsloven § 8-9 annet ledd for tollrepresentant som leverer melding for tollavgift etter § 9-2 i eget navn, men som handler på vegne av en annen fysisk eller juridisk person (indirekte representasjon).

Et eksempel på indirekte representasjon er når en speditør fører seg selv opp som deklarasjonspliktig på deklarasjonen, selv om han handler på vegne av en annen. Dette skjer etter avtale med den representerte. Speditøren vil i et slikt tilfelle identifiseres både som «deklarasjonspliktig» og som «tollrepresentant» i deklarasjonen.

Tollrepresentanten kan da ikke opplyse tollmyndighetene om at vedkommende handler på vegne av den representerte, fordi det i dag ikke vil være teknisk mulig å oppgi den representerte i deklarasjonen via TVINN-systemet. Tollrepresentanten må derfor inntil videre gis unntak fra opplysningsplikten om fullmaktsforholdet ved indirekte

representasjon. Tollmyndighetene kan fortsatt kreve at tollrepresentanten dokumenterer fullmaktsforholdet på andre måter enn gjennom deklarasjon, jf. tollavgiftsloven § 8-9 tredje ledd. Tollrepresentanten vil da måtte legge frem fullmakt eller annen dokumentasjon.

5 ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Forslaget antas ikke å ha administrative eller økonomiske konsekvenser for næringslivet eller for Tolletaten.

6 LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

I

I lov 11. mars 2022 nr. 9 om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-3 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 3-3 første ledd annet punktum oppheves.

§ 5-7 første ledd annet punktum oppheves.

§ 7-21 med overskrift skal lyde:

§ 7-21 Tollrepresentant

(1) Enhver som har rettigheter og plikter overfor tollmyndighetene, har rett til å la seg bistå eller representere av en tollrepresentant. Tollrepresentanten handler på vegne av den representerte og i den representertes navn.

(2) Tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene om at vedkommende handler på vegne av den representerte.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at tollrepresentanten dokumenterer fullmaktsforholdet.

(4) Dersom fullmaktsforholdet ikke kan dokumenteres eller det ikke foreligger en slik fullmakt, anses den som handler som tollrepresentant å handle i eget navn og på egne vegne.

§ 12-4 Bortfall av adgangen til å representere den deklarasjonspliktige

Tollmyndighetene kan *bestemme at en tollrepresentant* som har optrådt i strid med loven eller i strid med meddelt tillatelse, *ikke kan representere den deklarasjonspliktige ved tollbehandlingen*. Handlingen må ha vært av en slik karakter at vedkommende ikke anses skikket eller egnet til å opptre som representant ved tollbehandlingen. Vedtaket skal gjelde for en bestemt periode.

II

I lov 11. mars 2022 nr. 8 om tollavgift (tollavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-4 første ledd skal lyde:

(1) Tollrepresentant som ved levering av melding for tollavgift etter § 9-2 har medvirket til å gi opplysninger som fører til at tollavgift ikke blir riktig fastsatt, er medansvarlig for tollavgift dersom vedkommende visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller ufullstendige.

§ 2-4 tredje ledd skal lyde:

(3) Den som har benyttet tollrepresentant som i eget navn har levert melding for tollavgift, jf. § 8-9 første ledd tredje punktum, er medansvarlig for tollavgift.

§ 8-9 med overskrift skal lyde:

§ 8-9. Tollrepresentant

(1) Enhver som har rettigheter og plikter overfor tollmyndighetene, har rett til å la seg bistå eller representere av en tollrepresentant. Tollrepresentanten handler på vegne av den

representerte og i den representertes navn. Den som leverer melding for tollavgift etter § 9-2 i eget navn, men på vegne av en annen fysisk eller juridisk person, er også tollrepresentant.

(2) Tollrepresentanten skal opplyse tollmyndighetene om at vedkommende handler på vegne av den representerte. Dersom tollrepresentanten leverer melding for tollavgift i eget navn, men handler på vegne av en annen fysisk eller juridisk person, skal vedkommende opplyse om det.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at tollrepresentanten dokumenterer fullmaktsforholdet.

(4) Dersom fullmaktsforholdet ikke dokumenteres eller det ikke foreligger en slik fullmakt, anses den som opptrer som tollrepresentant, å handle i eget navn og på egne vegne.

(5) Departementet kan gi forskrift om tollrepresentantens opplysningsplikt i annet ledd og om unntak fra plikten.

9-2 første ledd skal lyde:

(1) Melding for tollavgift skal leveres av den *deklarasjonspliktige* når en vare deklarerer for prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1. Meldingen skal gis som del av deklarasjonen og inneholde alle opplysninger som har betydning for fastsetting av tollavgift.

III

I forslag til forskrift om tollavgift (tollavgiftsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8-9-1 med overskrift skal lyde:

§ 8-9-1. Unntak fra tollrepresentantens opplysningsplikt

Tollrepresentant som leverer melding for tollavgift etter § 9-2 i eget navn, men handler på vegne av en annen fysisk eller juridisk person, er unntatt opplysningsplikten i tollavgiftsloven § 8-9 annet ledd annet punktum.